

Wyrok:

1. sąd rozstrzyga sprawę wyrokiem
2. wydaje wyrok po zamknięciu rozprawy na podstawie akt sprawy, ale sąd może zamkniętą rozprawę otworzyć na nowo (powinna być otwarta na nowo, jeżeli istotne okoliczności ujawniły się dopiero po jej zamknięciu)
3. **granice rozstrzygnięcia:**
 1. sąd rozstrzyga w granicach danej sprawy nie będąc jednak związany zarzutami i wnioskami skargi oraz powołaną podstawą prawną
 2. sąd nie może wydać orzeczenia na niekorzyść skarżącego, chyba że stwierdzi naruszenie prawa skutkujące stwierdzeniem nieważności zaskarżonego aktu lub czynności
4. **stosowanie środków usuwających naruszenie prawa:**
 1. sąd stosuje przewidziane ustawą środki w celu usunięcia naruszenia prawa w stosunku do aktów lub czynności wydanych lub podjętych we wszystkich postępowaniach prowadzonych w granicach sprawy, której dotyczy skarga
 2. warunek - jest to niezbędne dla końcowego załatwienia skargi
5. wyrok może być **wydany** jedynie **przez sędziów, przed którymi odbyła się rozprawa** poprzedzająca bezpośrednio wydanie wyroku
6. **głosowanie:**
 1. wyrok po niejawnym naradzie sędziów
 2. przebieg narady i głosowanie nad orzeczeniem jest tajne, a zwolnienie od zachowania w tym względzie tajemnicy nie jest dopuszczalne
 3. przebieg głosowania:
 1. przewodniczący zbiera głosy sędziów, poczynając od najmłodszego stażem na stanowisku sędziego sądu administracyjnego, sam zaś głosuje ostatni
 2. sprawozdawca, jeżeli jest wyznaczony, głosuje pierwszy
 3. wyrok zapada większością głosów
7. **zdanie odrębne:**
 1. sędzia, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może przy podpisywaniu sentencji zgłosić zdanie odrębne i obowiązany jest uzasadnić je na piśmie przed podpisaniem uzasadnienia
 2. może dotyczyć także samego uzasadnienia
 3. zgłoszenie zdania odrębnego podaje się do wiadomości, a jeżeli członek składu orzekającego, który zgłosił zdanie odrębne, wyraził na to zgodę, także jego nazwisko
8. **sentencja wyroku:**
 1. podpisuje cały skład sądu
 2. powinna zawierać: oznaczenie sądu, imiona i nazwiska sędziów, protokolanta oraz prokuratora, jeżeli brał udział w sprawie, datę i miejsce rozpoznania sprawy i wydania wyroku, imię i nazwisko lub nazwę skarżącego, przedmiot zaskarżenia oraz rozstrzygnięcie sądu
9. **ogłoszenie wyroku:**
 1. powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę
 2. w sprawie zawilej sąd może odroczyć ogłoszenie wyroku na czas do czternastu dni - można przedłużyć raz o max. 7 dni
 3. następuje na posiedzeniu jawnym
 4. dokonuje się przez odczytanie sentencji, kiedy wszyscy stoją, następnie ustne motywy rozstrzygnięcia
10. **odpis sentencji** wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym doręcza się stronom, jeżeli uzasadnienia wyroku nie sporządza się z urzędu
11. **wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym**, podlega niezwłocznie publicznemu udostępnieniu w sekretariacie sądu, przez okres czternastu dni
12. **odpis:**
 1. wyroku z uzasadnieniem sporządzonym z urzędu doręcza się każdej stronie
 2. uzasadnienie wyroku zostało sporządzone na wniosek strony - odpis wyroku z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która złożyła wniosek

Wskazówki sądu:

1. strona działa bez profesjonalnego pełnomocnika
2. obecna przy ogłoszeniu wyroku - przewodniczący udziela wskazówek co do terminu i sposobu wniesienia środka odwoławczego
3. nieobecna i pozbawiona wolności - sąd z urzędu w ciągu tygodnia od ogłoszenia wyroku doręcza odpis jego sentencji z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia środka odwoławczego
4. sąd doręcza odpis sentencji wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym - poucza ją o terminie i sposobie wniesienia środka odwoławczego

Uzasadnienie wyroku:

1. sporządza się z urzędu w terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia wyroku albo podpisania sentencji wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym
2. **oddalono skargę** - sporządza się na wniosek strony zgłoszony w terminie siedmiu dni od dnia ogłoszenia wyroku albo doręczenia odpisu sentencji wyroku
3. **sprawa zawiła**, niemożność sporządzenia w terminie - prezes sądu może przedłużyć do 30 dni
4. **odmowa sporządzenia uzasadnienia** wyroku - postanowienie na niejawnym
5. uzasadnienie **powinno zawierać**: zwięzłe przedstawienie stanu sprawy, zarzutów podniesionych w skardze, stanowisk pozostałych stron, podstawę prawną rozstrzygnięcia oraz jej wyjaśnienie. Jeżeli w wyniku uwzględnienia skargi sprawa ma być ponownie rozpatrzona przez organ administracji, uzasadnienie powinno ponadto zawierać wskazania co do dalszego postępowania
6. **podpis**:
 1. podpisują sędziowie, którzy brali udział w jego wydaniu
 2. którykolwiek z sędziów nie może podpisać uzasadnienia - przewodniczący lub inny sędzia składu orzekającego zaznacza na wyroku przyczynę braku podpisu

Związanie wyrokiem - sąd jest związany wydanym wyrokiem od chwili jego ogłoszenia, a jeżeli wyrok został wydany na posiedzeniu niejawnym - od podpisania sentencji wyroku.

Skarga na decyzję lub postanowienie:

1. **uwzględnienie skargi**, sąd:
 1. uchyla decyzję lub postanowienie w całości albo w części, jeżeli stwierdzi:
 1. naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy,
 2. naruszenie prawa dające podstawę do wznowienia postępowania administracyjnego,
 3. inne naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na wynik sprawy
 2. stwierdza nieważność decyzji lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przyczyny określone w art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego lub w innych przepisach
 3. stwierdza wydanie decyzji lub postanowienia z naruszeniem prawa, jeżeli zachodzą przyczyny określone w Kodeksie postępowania administracyjnego lub w innych przepisach
2. **zobowiązanie organu do wydania decyzji lub postanowienia**:
 1. naruszenie materialnego lub nieważność
 2. jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy
 3. sąd zobowiązuje organ do wydania w określonym terminie decyzji lub postanowienia wskazując sposób załatwienia sprawy lub jej rozstrzygnięcie, chyba że rozstrzygnięcie pozostawiono uznaniu organu
 4. o wydaniu decyzji lub postanowienia organ zawiadamia sąd w ciągu 7 dni od wydania
 5. w przypadku niewydania - strona może wnieść skargę żądając wydania orzeczenia stwierdzającego istnienie albo nieistnienie uprawnienia lub obowiązku, a dodatkowo sąd może wałnąć grzywnę

Skarga na akt lub czynność:

1. uwzględnienie skargi na akt lub czynność, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 i 4a
2. sąd uchyla ten akt, interpretację, opinię zabezpieczającą lub odmowę wydania opinii zabezpieczającej albo stwierdza bezskuteczność czynności
3. w sprawach skarg na akt lub czynność, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, sąd może w wyroku uznać uprawnienie lub obowiązek wynikające z przepisów prawa

Skarga na uchwałę lub akt:

1. uwzględnienie skargi na uchwałę lub akt, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 5 i 6
2. sąd stwierdza nieważność tej uchwały lub aktu w całości lub w części albo stwierdza, że zostały wydane z naruszeniem prawa, jeżeli przepis szczególny wyłącza stwierdzenie ich nieważności
3. rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych, wydane na podstawie uchwały lub aktu, o których mowa wyżej, podlegają wzruszeniu w trybie określonym w postępowaniu administracyjnym albo w postępowaniu szczególnym

Skarga na akt nadzoru - sąd uwzględniając skargę jednostki samorządu terytorialnego na akt nadzoru uchyla ten akt.

Skarga na beczynność organu:

1. uwzględnienie skargi na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organy w sprawach określonych w art. 3 § 2 pkt 1-4 albo na przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach określonych w art. 3 § 2 pkt 4a:
 1. zobowiązuje organ do wydania w określonym terminie aktu, interpretacji albo do dokonania czynności;
 2. zobowiązuje organ do stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa;
 3. stwierdza, że organ dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania
2. sąd **stwierdza, czy** beczynność organu lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ miały miejsce z **rażącym naruszeniem prawa**
3. **obok zobowiązania** sąd może ponadto orzec o istnieniu lub nieistnieniu uprawnienia lub obowiązku, jeżeli pozwala na to charakter sprawy oraz niebudzące uzasadnionych wątpliwości okoliczności jej stanu faktycznego i prawnego
4. sąd może ponadto orzec z urzędu albo na wniosek strony o wymierzeniu organowi **grzywny** lub przyznać skarżącemu **sumę pieniędzy**

Skargi na inne akty i czynności - sąd uwzględniając skargę uchyla lub stwierdza bezskuteczność aktu lub czynności.

Oddalenie skargi - w razie nieuwzględnienia skargi w całości albo w części sąd oddala skargę odpowiednio w całości albo w części.

Uchylenie decyzji przez sąd:

1. **sąd uwzględnia sprzeciw od decyzji:**
 1. uchyla decyzję w całości, jeżeli stwierdzi naruszenie art. 138 § 2 k.p.a.
 2. sąd może orzec z urzędu lub na wniosek o wymierzeniu organowi grzywny
 3. brak środka odwoławczego od tego wyroku, ale na grzywnę przysługuje zażalenie
2. **sąd nie uwzględnia sprzeciwu** - oddala sprzeciw

Postępowanie przy uwzględnieniu skargi:

1. w razie uwzględnienia skargi na akt lub czynność, nie wywołują one skutków prawnych do chwili uprawomocnienia się wyroku, chyba że sąd postanowi inaczej - nie stosuje się tego do aktów prawa miejscowego
2. ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu sądu wiążą w sprawie organy, których działanie, beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania było

przedmiotem zaskarżenia, a także sądy, chyba że przepisy prawa uległy zmianie

Skarga na niewykonanie wyroku:

1. warunki:

1. niewykonanie wyroku uwzględniającego skargę na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania
2. po uprzednim pisemnym wezwaniu właściwego organu do wykonania wyroku lub załatwienia sprawy
3. można wnieść skargę w tym przedmiocie, żądając wymierzenia temu organowi grzywny
2. sąd dodatkowo może orzec o istnieniu lub nieistnieniu uprawnienia lub obowiązku, jeżeli pozwala na to charakter sprawy oraz niebudzące uzasadnionych wątpliwości okoliczności jej stanu faktycznego i prawnego - jednocześnie sąd stwierdza, czy beczynność organu lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ miały miejsce z rażącym naruszeniem prawa
3. wykonanie wyroku lub załatwienie sprawy po wniesieniu skargi nie stanowi podstawy do umorzenia postępowania lub oddalenia skargi
4. **odszkodowanie na zasadach k.c.** - od organu, który nie wykonał orzeczenia sądu, a także świadczenie pieniężne

Naruszenie prawa:

1. stwierdzenie w toku rozpoznawania sprawy istotnych naruszeń prawa lub okoliczności mających wpływ na ich powstanie - skład orzekający sądu może, w formie postanowienia, poinformować właściwe organy lub ich organy zwierzchnie o tych uchybieniach
2. organ, który otrzymał postanowienie, obowiązany jest je rozpatrzyć i powiadomić w terminie trzydziestu dni sąd o zajęтым stanowisku
3. w razie niezastosowania się do obowiązków - możliwa grzywna

Sprostowanie z urzędu:

1. sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki
2. możliwe na niejawnym
3. o sprostowaniu umieszcza się wzmiankę na oryginale wyroku, a na żądanie stron także na udzielonych im odpisach
4. dalsze odpisy powinny być zredagowane w brzmieniu uwzględniającym postanowienie o sprostowaniu
5. NSA może sprostować WSA

Wniosek o uzupełnienie wyroku:

1. strona może w ciągu czternastu dni od doręczenia wyroku z urzędu - a gdy wyroku nie doręcza się stronie od dnia ogłoszenia - zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku, jeżeli sąd nie orzekł o całości skargi albo nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu
2. wniosek po terminie się odrzuca
3. wniosek o uzupełnienie wyroku co do zwrotu kosztów sąd może rozpoznać na posiedzeniu niejawnym
4. orzeczenie uzupełniające wyrok zapada w formie wyroku, chyba że uzupełnienie dotyczy wyłącznie kosztów

Sąd, który wydał wyrok, **rozstrzyga** postanowieniem **wątpliwości** co do jego treści. Postanowienie w tym przedmiocie sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym.

Dalsze kwestie:

1. wniosek o sprostowanie, uzupełnienie lub wykładnię wyroku nie ma wpływu na bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia

PPSA - Postępowanie - Orzeczenia sądowe

2. jeżeli ustawa niniejsza nie przewiduje wydania wyroku, sąd wydaje orzeczenie w formie postanowienia
3. rozstrzygnięcia zawarte w postanowieniach niekończących postępowania w sprawie, wydanych na posiedzeniach jawnych, wpisuje się do protokołu bez spisywania odrębnej sentencji, jeżeli nie przysługuje na nie zażalenie

Postanowienie o umorzeniu postępowania:

1. jeżeli skarżący skutecznie cofnął skargę;
2. w razie śmierci strony, jeżeli przedmiot postępowania odnosi się wyłącznie do praw i obowiązków ściśle związanych z osobą zmarłego, chyba że udział w sprawie zgłasza osoba, której interesu prawnego dotyczy wynik tego postępowania;
3. gdy postępowanie z innych przyczyn stało się bezprzedmiotowe

Postanowienia:

1. ogłoszone na rozprawie sąd uzasadnia, gdy podlegają one zaskarżeniu i doręcza stronom
2. wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza z urzędu stronom
3. gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia - postanowienie należy doręczyć z uzasadnieniem
4. uzasadnienia sporządza się w terminie 7 dni od wydania
5. postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym wiąże od chwili, w której zostało podpisane wraz z uzasadnieniem; jeżeli sąd postanowienia nie uzasadnia, od chwili podpisania sentencji
6. postanowienia niekończące postępowania w sprawie mogą być uchylane i zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne
7. do postanowień stosuje się odpowiednio przepisy o wyrokach, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej

Zarządzenia i postanowienia referendarza sądowego:

1. do zarządzeń oraz postanowień referendarza sądowego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zarządzeń przewodniczącego oraz postanowień sądu
2. **sprzeciw:**
 1. od zarządzeń i postanowień referendarza sądowego, o których mowa w art. 30 § 1, art. 49 § 2 oraz art. 234 § 2, przysługuje sprzeciw
 2. rozpoznaje sąd, w którym wydano zaskarżone orzeczenie
 3. w razie wniesienia sprzeciwu zarządzenie lub postanowienie, przeciwko któremu został on wniesiony, traci moc
 4. sprzeciw wnosi się do sądu w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia stronie zarządzenia lub postanowienia referendarza sądowego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej
 5. sprzeciw wniesiony po upływie terminu sąd odrzuca